

Sygn. akt II KK 137/14

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 9 lipca 2014 r.,

sprawy **M. Ł.**

skazanego z art. 197 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 24 stycznia 2014 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 29 lipca 2013 r.,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G., wyrokiem z dnia 29 lipca 2013 r., uznał M. Ł. za winnego tego, że w nocy 27 listopada 2011 r. w L. wbrew protestom pokrzywdzonej V. G. przemocą polegającą na przytrzymywaniu jej rąk, wykręcaniu ręki i przyciskaniu swym ciałem doprowadził ją do obcowania płciowego, powodując jednocześnie obrażenia ciała, naruszające czynność organizmu na okres poniżej dni siedmiu, to jest za winnego przestępstwa z art. 197 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za przestępstwo to wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie zawiesił warunkowo na okres 4 lat próby, orzekając

jednocześnie na podstawie art. 71 § 1 k.k. karę 60 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na 50 złotych.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca M. Ł. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu rażące naruszenie przepisów postępowania, - art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., polegające na dowolnej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego, skutkujące błędnie ustalonym stanem faktycznym stanowiącym podstawę wyrokowania oraz art. 5 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k., polegające na rozstrzyganiu wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, oparciu rozstrzygnięcia jedynie na twierdzeniach pokrzywdzonej mimo, że budzą one poważne wątpliwości, a także na pominięciu dowodów korzystnych dla oskarżonego. W apelacji sformułowano także zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, polegającego na bezzasadnym przyjęciu, że oskarżony dopuścił się przypisanego mu czynu, podczas gdy prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadziła do wniosku, iż oskarżony współżył z pokrzywdzoną za jej zgodą i nie była stosowana wobec niej przemoc.

Obrońca oskarżonego wniósł w apelacji o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie M. Ł., ewentualnie zaś o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Apelacje od wyroku wnieśli również prokurator i pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej. W obu tych apelacjach zaskarżono wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze i zarzucono rażącą niewspółmierność wymierzonej M. Ł. kary.

Sąd Okręgowy w P., wyrokiem z dnia 24 stycznia 2014 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że podwyższył orzeczoną karę pozbawienia wolności do lat 3 i uchylił orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca M. Ł.. Zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w całości i zarzucił:

1. „rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, z naruszeniem reguł w zakresie metod oceny dowodów, a mianowicie obrazę przepisów prawa procesowego art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. poprzez naruszenie swobodnej oceny dowodów, reguły przyjmowania winy oskarżonego w sytuacji braku bezpośrednich dowodów popełnienia przez niego przestępstwa i wadliwą przez to kontrolę odwoławczą zarzutów postawionych w apelacji, skutkującą brakiem zmiany

zaskarżonego orzeczenia przez uniewinnienie oskarżonego, względnie przez uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a w konsekwencji,

2. rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie obrazę art. 433 § 1 *in fine* k.p.k., obligującego sąd odwoławczy do orzekania w zakresie przekraczającym granice zaskarżenia, poprzez zaakceptowanie w toku kontroli instancyjnej błędnej kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu, podczas gdy brak jest znamion uprawniających do przedmiotowej kwalifikacji,”
3. rażące naruszenie prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie art. 53 § 1 i 2 k.k. i art. 58 § 1 k.k., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w efekcie nienależytej kontroli odwoławczej Sądu Okręgowego, podczas gdy orzeczenie kary innej niż kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, może w przedmiotowej sprawie spełniać cele kary,
4. rażące naruszenie prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie art. 69 § 1 i 2 k.k. poprzez jego niezastosowanie w efekcie nienależytej kontroli odwoławczej Sądu Okręgowego,
5. rażące naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, w szczególności art. 366 § 1 k.p.k., poprzez niewyjaśnienie okoliczności wynikających z zeznań świadka M. L., wobec stwierdzeń o próbach wymuszania na oskarżonym pieniędzy w zamian za odstąpienie od oskarżenia.

Obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego oraz wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł w pisemnej odpowiedzi na kasację o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja nie jest zasadna i to w stopniu, który pozwolił na jej rozpoznanie na posiedzeniu wyznaczonym na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

Pierwszy z zarzutów kasacji godzi w rzeczywistości w prawidłowość ustaleń faktycznych dokonanych przez sąd pierwszej instancji, a zaakceptowanych przez sąd odwoławczy. Przypomnieć w skrócie wypada, że w toku postępowania kasacyjnego trafność ustaleń faktycznych nie podlega już badaniu. Postępowanie kasacyjne różni się tym od postępowania odwoławczego, Sąd Najwyższy jako sąd kasacyjny nie jest sądem odwoławczym kolejnej instancji, co wielokrotnie akcentowano w łatwo dostępnych uzasadnieniach orzeczeń Sądu Najwyższego. Prawidłowość ustaleń faktycznych może zatem stanowić przedmiot kontroli kasacyjnej, ale jedynie w kontekście rażącej obrazę przepisów ustanawiających reguły dokonywania ustaleń. Innymi słowy, w toku postępowania kasacyjnego, badać można sposób dochodzenia do poszczególnych ustaleń, a nie ich merytoryczną zawartość, a więc trafność samych ustaleń co przebiegu poszczególnych faktów. Pierwszy zarzut kasacji, wskazując na rażące naruszenie art. 410 k.p.k. i art. 7 k.p.k. jest w tym kontekście chybiony. Zaznaczyć trzeba, że sąd odwoławczy w przedmiotowej sprawie nie dokonywał w toku postępowania odwoławczego nowych ustaleń faktycznych, nie zmieniał także ustaleń dokonanych przez sąd pierwszej instancji. Sąd odwoławczy zaakceptował po przeprowadzonej kontroli ocenę dowodów dokonaną przez Sąd Rejonowy. W uzasadnieniu orzeczenia wyjaśnił przy tym, z jakich powodów uznał za właściwą i uwzględniającą reguły swobodnej oceny dowodów ocenę zeznań V. G. Ocena ta uznana być przy tym musi za staranną i brak podstaw do przypisania jej cechy rażącego naruszenia prawa. W kasacji zakwestionowano zatem nie sposób dokonania ustaleń, a ich rezultat, co nie może być skuteczne.

Drugi z zarzutów kasacji opiera się na przyjęciu założenia, że sąd odwoławczy wyjść powinien w toku kontroli odwoławczej poza granice zaskarżenia z powodu błędnej kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu. Możliwość taka zaistniałaby w przedmiotowej sprawie w razie uznania, że rezygnacja z wyjścia poza granice zaskarżenia prowadziłaby do rażącej niesprawiedliwości i to w razie wcześniejszego przyjęcia, że przypisanie oskarżonemu przestępstwa nastąpiło z obrazą art. 198 k.k. w zw. z art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. Tymczasem analiza akt przedmiotowej sprawy nie pozwala, przy zaakceptowaniu poczynionych ustaleń faktycznych, na uznanie, że

wymienione przepisy zostały naruszone, a tym samym, że istniała podstawa do wyjścia przez sąd odwoławczy poza granice zaskarżenia. Do obrazu prawa materialnego dojść może generalnie wówczas, gdy w stosunku do prawidłowo ustalonych i niekwestionowanych w sprawie faktów sąd wadliwie stosuje przepisy prawa materialnego. Do sytuacji takiej nie doszło w przedmiotowej sprawie, a obrońca formułując przedmiotowy zarzut próbuje podważać ustalenia faktyczne co do przebiegu zdarzenia i to z rozbiciem na poszczególne jego fazy.

Nie można również podzielić poglądu prezentowanego w kolejnym zarzucie kasacji. Do obrazu przepisu art. 69 § 1 i 2 k.k. i to w rażącym natężeniu nie może dojść w odniesieniu do przepisu o charakterze fakultatywnym. Decyzja co do zastosowania lub niezastosowania przedmiotowego przepisu zależy od ustaleń sądu. Tylko w razie niezastosowania przepisu o charakterze obligatoryjnym, zastosowaniu niewłaściwego przepisu lub błędnej wykładni przepisu dojść może do naruszenia prawa materialnego. Niewątpliwie sądy obu instancji w tej sprawie nie miały zarówno obowiązku stosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary, jak i obowiązku niestosowania tej instytucji. Tym samym nie mogło dojść do uchybienia opisanego w omawianym zarzucie kasacji. Zarzut naruszenia przepisu art. 53 § 1 i 2 k.k. oraz przepisu art. 58 § 1 k.k. stanowi w istocie próbę obejścia zakazu sformułowanego w art. 523 § 1 k.p.k., dotyczy bowiem wymiaru kary i próby wykazania jej niewspółmierności.

Także ostatni zarzut kasacji nie mógł zostać uznany za zasadny. Przepis, do którego naruszenia miało dojść dotyczy niewątpliwie postępowania przed sądem pierwszej instancji, niemniej także merytoryczna zawartość zarzutu nie jest zasadna. W toku postępowania przeprowadzono dowód z zeznań świadka M. L. Dowód ten został starannie oceniony przez sąd pierwszej instancji, a ocena ta stanowiła przedmiot kontroli odwoławczej. Brak podstaw do uznania, że w sprawie nie zostały wyjaśnione opisane kasacji okoliczności, a w każdym razie, że stanowiło to rażące naruszenie prawa i to po stronie sądu odwoławczego.

W tym stanie rzeczy kasacja została oddalona.

